

EDUCATIEVE MASTER IN DE CULTUURWETENSCHAPPEN

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

15 FEBRUARI 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	13
2.4	Eindoordeel.....	15
3	Beoordelingsproces	16
4	Overzicht oordelen	17
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	18
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	19
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	21
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	22

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De educatieve master in de cultuurwetenschappen is een nieuwe opleiding voor de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en kent vier afstudeerrichtingen. De instelling heeft een regulier traject van 120 studiepunten uitgewerkt en een verkort traject van 60 studiepunten voor zij-instromers, studenten die al in het bezit zijn van een masterdiploma in het betreffende domein. De component leraarschap omvat 60 studiepunten, waarvan 30 studiepunten praktijk, en voldoet daarmee aan de decretale vereisten.

De vastgelegde dertien domeinspecifieke leerresultaten (DLR) voor de component leraarschap, gevalideerd op 15 oktober 2018, zijn door de opleiding vertaald in dertig opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De OLR zijn volgens de visitatiecommissie (hierna: commissie) helder uitgewerkt en in lijn met decretale en actuele vereisten. Het beoogd eindniveau van deze master is degelijk uitgewerkt in samenwerking met het werkveld en gereviseerd door internationale vakgenoten.

Het programma is overzichtelijk opgebouwd in zes leerlijnen. De opgestelde ECTS-fiches bieden studenten een degelijke inkijk in de onderwijs- en evaluatievormen die gebruikt zullen worden. De beroepspraktijk staat duidelijk centraal in deze educatieve master en de aanpak van het just-in-time aanleveren van de ondersteunende kaders en activiteiten is doordacht uitgewerkt volgens de commissie. De graduele opbouw van de praktijk en de nauwe samenwerking met scholen, zowel voor praktijk als voor onderzoek, zijn sterke punten van de educatieve master. De commissie is lovend over het vertalen van actuele en reële vragen van partnerscholen tot werkplekleertaken waarmee studenten authentiek aan de slag gaan. Zo leidt de inzet van de studenten tot positieve impact naar de bredere maatschappij en worden ze geconfronteerd met complexe situaties al tijdens hun studieloopbaan. De commissie moedigt de opleiding aan om dergelijk netwerk met partnerscholen verder uit te bouwen in de regio's van de nieuwe locaties en zo te garanderen dat elke student, ongeacht de locatie, dezelfde beoogde doelstellingen kan bereiken.

De commissie stelt vast dat de opleiding kan rekenen op een sterk team om de opleiding verder uit te werken en uit te rollen. De inzet van de inkantelende medewerkers vanuit de centra voor volwassenenonderwijs is waarderend en professioneel aangepakt. De commissie verzoekt om voldoende aandacht te blijven besteden aan het installeren van een, door alle medewerkers, ongeacht het niveau en de locatie, gedragen opleidingsvisie. Het professioneel nascholingsaanbod van de universiteit voor het onderwijs is ook een sterkte. De commissie vraagt de opleiding om te overwegen de professionalisering omtrent het begeleiden van studenten op de werkvloer meer bindend te maken voor betrokken mentoren en scholen. De voorzieningen volstaan en de financiële middelen zijn toereikend voor de nieuwe opleiding. Het is positief dat de opleiding reeds aandacht schenkt aan de extra werkdruk van het doceren op meerdere locaties. Dit bewijst dat de opleiding eenzelfde kwaliteit van onderwijs op alle locaties wil garanderen.

Het evaluatiebeleid is deskundig uitgewerkt en geeft studenten ruim op voorhand inzicht in de te verwachten evaluatievormen en -criteria. Studenten krijgen feedback op regelmatige basis over hun presteren en worden beoordeeld door een divers team van beoordelaars. Daarbij springt de aanpak van de 360° evaluatie (met betrokkenheid van peers, coach, bruggenbouwer, leraren en de student zelf) eruit volgens de commissie.

Het digitaal portfolio als beoordelingsinstrument is zinvol opgezet. Het lijkt de commissie waardevol om ook mentoren toegang te geven tot dit portfolio en hen (nog) meer te betrekken bij de beoordeling van de praktijk. De aanpak van de evaluatie van de masterproef is nog voorwerp van verdere uitwerking en discussie, maar het uitvoeren van de beoordeling door drie onafhankelijke beoordelaars is alvast een pluspunt volgens de commissie. De commissie meent dat de opleiding met de uitgewerkte evaluatievormen en –criteria in staat is om na te gaan of studenten de beoogde leerresultaten bereiken.

Samengevat beoordeelt de commissie de drie generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende. De commissie heeft enkele aanbevelingen gedetecteerd en suggereert de opleiding hiermee rekening te houden in de verdere ontwikkeling van de opleiding:

- het verder uitbouwen van een hecht netwerk van partnerscholen en –mentoren in de regio's van de nieuwe locaties;
- het professionaliseringsaanbod omtrent het begeleiden van studenten tijdens de praktijk meer bindend te maken voor betrokken mentoren en scholen;
- te overwegen een meer prominente rol te voorzien voor mentoren in het evaluatiebeleid en hen toegang te verlenen tot het digitaal portfolio.

De commissie die de educatieve master in de cultuurwetenschappen heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Den Haag, 15 februari 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor educatieve masteropleiding in cultuurwetenschappen van de Vrije Universiteit Brussel,

Dr. Natascha Kiensta
(voorzitter)

Ruth DeVreese
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De educatieve master in de cultuurwetenschappen is een nieuwe opleiding voor de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en kent vier afstudeerrichtingen. Deze opleiding is tot stand gekomen via een co-creatief proces met het opleidingsteam, de betrokken faculteiten en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) via diverse workshops. Het Dagelijks Bestuur van het Interfacultair Departement Lerarenopleiding (IDLO), wat een centrale positie onder de vicerector onderwijs- en studentenbeleid bekleedt, was hiervoor verantwoordelijk.

De commissie hoorde dat de opleiding reeds in 2016 een grondige hervorming van de Specifieke Lerarenopleiding (SLO) heeft doorgevoerd waarbij competentie-ontwikkeling van studenten, met nadruk op praktijkervaring, en internationale benchmark centraal stonden. De opleiding vond het een uitdaging bij de ontwikkeling van deze educatieve master om de component leraarschap kwaliteitsvol te integreren met de domeincomponent. De opleiding vertelde tijdens het toelichtend gesprek dat ze zich daarin geslaagd vindt, onder meer door de uitwerking van een specifiek studiepakket van de component leraarschap in de verschillende academische bacheloropleidingen binnen het domein van cultuurwetenschappen. Dit laat volgens de opleiding alle studenten binnen dit domein toe een gerichte keuze te maken richting de educatieve master.

De opleiding heeft een onderwijsvisie uitgewerkt, waarbij rollen voor leraren en doelen/resultaten voor leerlingen visueel zijn weergegeven. De rollen voor leraren zijn afgeleid uit de vastgelegde Vlaamsbrede basiscompetenties voor leraren en zijn ingedeeld in verantwoordelijkheden op drie niveaus: de lerenden, de school en onderwijsgemeenschap, en de maatschappij. Een rol opnemen in collaboratief praktijkonderzoek als leraar in spe staat daarin centraal. De doelen van onderwijs bestaan uit kwalificatie, maatschappelijke participatie en persoon-in-relatie. Ze weerspiegelen daarmee volgens de opleiding de opdracht van het Vlaams onderwijs om een brede harmonische vorming te waarborgen, met het oog op een kritisch-creatieve integratie in de samenleving (beroepsleven, zorgtaken, sociaal engagement) en persoonlijke ontplooiing in relatie met anderen. Daarnaast is in het aanvraagdossier uitgewerkt hoe de VUB-onderwijsvisie samenhangt met de uitgangspunten van de missie van de lerarenopleiding. Daarin speelt duidelijk de diversiteit van de Brusselse grootstedelijke context een belangrijke rol waarbij collaboratief leraarschap (van co-teaching tot collaboratief praktijkonderzoek) leraars in spe zal ondersteunen volgens de opleiding.

Om de opleidingsvisie in de praktijk te brengen zijn de vastgelegde dertien domeinspecifieke leerresultaten (DLR) voor de component leraarschap (gevalideerd op 15 oktober 2018, zie bijlage 2) vertaald in dertig opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De formulering van de OLR houdt naast de VUB-onderwijsvisie en de opleidingsvisie rekening met de DLR, de basiscompetenties, de Vlaamse kwalificatiestructuur, de omgevingsanalyse en evoluties in het internationale vakgebied. In het aanvraagdossier heeft de opleiding een matrix uitgewerkt van de koppeling van de OLR aan de descriptorren op niveau 7 van de VKS, de DLR en de basiscompetenties. De geformuleerde OLR werden afgetoetst bij internationale vakgenoten waarvan de feedback terug te vinden is in het dossier. Bijkomend is ook het werkveld geraadpleegd in de totstandkoming van de OLR. Er is hiertoe een strategisch seminarie met opleiders en vertegenwoordigers van het werkveld (directies, pedagogische begeleidingsdiensten, onderwijsnetvertegenwoordigers) georganiseerd.

De commissie vernam dat de opleiding een ruim netwerk heeft met het werkveld dankzij het project de 'Onderzoekende School?!'. Dit project, dat al zes jaar loopt, heeft geleid tot een systematische samenwerking met 16 scholen secundair onderwijs waarbij leraren, student-leraren, lerarenopleiders, directies en onderzoekers samenwerken rond relevante vragen uit de praktijk, met het oog op het verbeteren van het leren van leerlingen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de VUB haar huidige lerarenopleiding in 2016 heeft hervormd, en daarvan de sterke punten laat terugkomen in de nieuwe opleiding. Er is een degelijke integratie met de domeincomponent op het vereiste niveau uitgewerkt. De commissie merkt dat de opleiding een eenduidige en gedragen visie geformuleerd heeft op het beroep van leraar in de actuele (groot)stedelijke context. De opleiding speelt sterk in op de actuele vragen en noden omtrent diversiteit van de (groot)stad waarbij ze leraars wil opleiden die werken aan een rechtvaardige kans op kwalificatie, maatschappelijke participatie en persoonlijke en relationele ontplooiing voor elke leerling.

De OLR zijn helder uitgewerkt en in lijn met decretale en actuele vereisten. Het is een sterk punt dat de nieuwe master niet enkel gebaseerd is op internationale tendenzen maar effectief gereviseerd is door internationale vakgenoten. Daarbij wil de commissie haar waardering uitspreken over de actieve samenwerking met het werkveld om deze educatieve master vorm te geven. Verder meent de commissie dat de uitkomsten van het vakdidactisch onderzoek een meerwaarde zullen zijn voor het afnemend veld en een bijdrage leveren aan de professionalisering en innovatie van zowel het onderwijs als het beroep van leraar. De commissie moedigt de opleiding aan om de inspanningen in het project de 'Onderzoekende School?!' verder te zetten en uit te rollen naar alle locaties waar de opleiding zal aangeboden worden. De samenwerking met het werkveld is niet enkel voor de totstandkoming van de opleiding geïnitieerd maar er zijn garanties ingebouwd, door diverse structurele overlegorganen, dat wisselwerking met het werkveld blijft bijdragen aan de verdere ontwikkeling van deze opleiding.

Samengevat komt de commissie tot het besluit dat het beoogd eindniveau de actuele eisen weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

De opleiding heeft een regulier traject uitgewerkt van 120 studiepunten, gericht op de domeinspecifieke component en de component leraarschap. Daarnaast zijn verkorte trajecten van 60 studiepunten uitgewerkt voor zij-instromers die reeds in het bezit zijn van een masterdiploma in het betreffende domein, en een traject op maat voor leraars-in-opleiding (LIO). De commissie leidt uit het aanvraagdossier af dat de praktijk van de component leraarschap 30 studiepunten omvat, en zo voldoet aan de decretale vereisten voor deze nieuwe opleiding.

Het programma is voor elk traject opgebouwd rond een raamwerk van zes leerlijnen die de logische en continue opbouw doorheen de opleiding moeten garanderen, leest de commissie in het aanvraagdossier. Binnen de praktijk van de component leraarschap zijn twee leerlijnen 'beroepspraktijk' en 'reflecterend en onderzoekend handelen' gedefinieerd. Verder binnen de ondersteunende inhoud van die component zijn drie leerlijnen 'pedagogiek en didactiek', 'visie' en 'vakdidactiek' vastgelegd. De opleiding wil afgestudeerden zo breed mogelijk inzetten in het secundair onderwijs en heeft daarom ruimte voorzien voor twee vakdidactieken. Tot slot is binnen de domeinspecifieke component de leerlijn 'vakinhoud' vastgelegd. De leerlijnen worden verbonden in thematisch ingevulde opleidingsonderdelen. De samenhang tussen deze zes leerlijnen en de opbouw van het programma is in het aanvraagdossier visueel uitgewerkt en verder toegelicht tijdens het gesprek.

De beroepspraktijk staat centraal in het programma, hoorde de commissie. De doelen en inhouden zijn over alle leerlijnen heen afgestemd en staan zo veel mogelijk in functie van de leerlijn 'beroepspraktijk'. Studenten krijgen ondersteunende kaders en activiteiten just-in-time aangereikt om met de toenemende complexiteit van de stagecontext om te gaan. Dit start in het reguliere traject al tijdens de academische bacheloropleiding met exploratie en tutoring, gevolgd in de masteropleiding door het vormgeven van een leeromgeving via co-teaching, begeleid lesgeven tot professioneel leraarschap in zijn breedte. Verder hoorde de commissie dat voor LIO-studenten een traject op maat wordt uitgewerkt: de inhoud is afhankelijk van de periode in het schooljaar waar ze op dat moment nood aan hebben (bijvoorbeeld bij de start van het schooljaar heeft een LIO-student nood aan ondersteuning en theorie rond het (bege)leiden van nieuwe leerlingen). Inhoudelijk zullen LIO-studenten en studenten uit andere trajecten dezelfde inhoud verwerven, maar wordt dit mogelijks anders gespreid.

De educatieve master hecht veel belang aan taal, gezien de voorbeeldfunctie als leraar en de rol van taal in het leerproces van leerlingen. De versterking van de taalcompetenties (zowel eigen taalvaardigheid in het Nederlands als taalgericht vakonderwijs in functie van de ontwikkeling van de taalvaardigheid van leerlingen) en het stemgebruik worden geïntegreerd behandeld in het curriculum en systematisch meegenomen in de feedback. Daarnaast is al nagedacht over internationalisering van de opleiding. Studenten van de opleiding kunnen op meerdere manieren een buitenlandse ervaring opdoen. Maar ook over inkomende studenten is reeds nagedacht: het opleidingsonderdeel Professioneel leraarschap wordt opengesteld voor buitenlandse studenten en de stage die hieraan verbonden is kan, afhankelijk van de achtergrond van de student, opgenomen worden in één van de internationale of Europese scholen of in het Franstalig onderwijs. Verder hoorde de commissie dat ondersteuning in het Franstalig onderwijs ook voorzien wordt voor eigen studenten die daar (deels) praktijk willen uitvoeren.

Stage en masterproef

Vooraleer de opleiding aan te vatten doorloopt elke student een intakegesprek met de onderwijs(leer)begeleider(s), hoorde de commissie. Gegevens over voortraject en trajectkeuzes van de student (regulier-verkort-LIO, locatie, spreiding, keuzevakken, vakdidactieken, eventuele eerder verworven kwalificaties en competenties, eventueel af te leggen taaltest voor studenten met een buitenlands diploma) worden geregistreerd in een digitaal Student Opvolging Systeem (SOS). De onderwijs(leer)begeleiders gaan vervolgens, in functie van de opleidingsdoelen en rekening houdend met de mogelijkheden van de student, op zoek naar de best mogelijke (combinatie van) stageplaatsen. De stageplaatsen worden geregistreerd in het SOS. Vervolgens wordt het SOS gebruikt voor het (intern) communiceren van aandachtspunten voor begeleiding, ondersteuning en remediëring vanuit de verschillende leerlijnen.

De studente die de commissie sprak was lovend over de aanpak van het intakegesprek, meer specifiek voor de persoonlijke begeleiding in de keuze van haar vakdidactiek en van haar stageplaatsen. Maar ook de verantwoordelijke docent is overtuigd dat dergelijk intakegesprek zeer nuttig is omdat op die manier de juiste match wordt gemaakt tussen student en ontvangende stageschool, waardoor het een wederzijdse positieve ervaring wordt en de opleiding geen problemen ervaart om voldoende kwalitatieve stageplaatsen in verschillende contexten aan te kunnen bieden. De opleiding lichtte verder toe dat studenten niet volledig vrij zijn in de stagekeuze. De start van de stage dient te verlopen bij partnerscholen van de instelling met geprofessionaliseerde mentoren op de werkvloer om zo te garanderen dat de beoogde doelstellingen van de opleiding kunnen bereikt worden.

De commissie was benieuwd naar het totaal aantal uren stage dat studenten dienen te volbrengen. Binnen de modules waar studenten effectief in de klas stage uitvoeren is dit 48 uren onder de vorm van co-teaching, begeleid en zelfstandige oefenstage. Daarnaast dienen studenten ook heel wat onderwijsgerelateerde stage-uren te vervullen binnen de module tutoring. Binnen het Brutus-project gaan studenten bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding ondersteunen bij niet-Nederlandstalige leerlingen. Volgens de opleiding dienen studenten toch een 90-tal uren effectief praktijk uit te voeren. De verschillende opdrachten in de verschillende contexten worden verzameld in het portfolio. Het portfolio is de verzamelpagina van alle opdrachten, maar de studenten mogen voor de evaluatie ervan de items selecteren die hun competenties het sterkst aantonen (zie verder 2.3). Verder hoorde de commissie van de studente dat bepaalde zaken uit het portfolio ook in reflectiesessies worden gebruikt om elkaar te reviewen. En dat je zo veel leert van elkaar maar ook doorheen het portfolio je eigen groei duidelijk ervaart. Tevens blijft dit digitaal portfolio ook toegankelijk voor studenten na afstuderen. Zo kunnen afgestudeerde studenten ontwikkelde producten nog gebruiken bij het solliciteren en in hun latere loopbaan vulde de opleiding aan.

Afgestudeerden dienen over een brede onderzoekende houding te beschikken, wat zich doorweeft doorheen het ganse programma, vertelde de opleiding. Studenten worden vanaf de start van het programma via het opleidingsonderdeel 'Urban Education' bewust gemaakt van de meerwaarde en impact van onderzoek op onderwijs. Na een inleidende les, waarbij het thema van 'Urban Education' en de casus Brussel worden toegelicht, brengt het stadslabo studenten naar twee scholen en de buurten waarin ze gelegen zijn en die als casus in de groep worden onderzocht. Studenten krijgen zelf inspraak bij de keuze van scholen en buurten. De studente die de commissie sprak was hier alleszins zeer positief over en vond twee scholen voldoende, zo kan je een echte connectie maken met de desbetreffende scholen. Debatten en problematieken in vier domeinen (onderwijsorganisatie; schoolinfrastructuur; profiel en diversiteit van de leerlingen; de school en de buurt) komen daarbij aan bod, waarbij studenten gegevens verzamelen. Daarvoor worden onderzoeksvragen en –middelen aangereikt die een puzzelstuk vormen waarvan studenten de onderdelen moeten samen leggen om tot een geheel te komen. Tot slot staat binnen dit opleidingsonderdeel ook de betrokkenheid van de Brusselse leerlingen centraal en gaan studenten peilen hoe zij het onderwijs in Brussel ervaren en wat hun mening is over het onderwijs (van de toekomst). Studenten dienen hun onderzoekswerk voor te stellen via een onderzoeksposter op een afsluitend event, waar naast studenten en betrokken opleiders ook scholen aan participeren.

Aan de hand van research seminars worden studenten voorbereid op onderzoeksmethodieken eigen aan hun domein én aan het leraarschap. Het programma voorziet als sluitstuk een masterproef (24 studiepunten voor studenten in het reguliere traject en 9 studiepunten voor studenten in de verkorte trajecten) om het beheersen van het verenigen van de onderzoekscompetenties in het domein en het leraarschap te bewijzen. Onderwerpen voor de masterproef worden bij de partnerscholen bevestigd, hoorde de commissie. De klemtoon ligt op het evidencebased ondersteunen van klas- en schoolpraktijken aan de hand van een onderzoekscyclus.

Studenten kunnen dan kiezen uit verschillende onderwerpen en scholen, waarvoor ze het onderzoek willen uitwerken, uiteraard aansluitend bij hun expertise en vakdomein(en). Indien gewenst kan een student ook een eigen voorstel naar voren brengen. Verder vertelde de opleiding dat momenteel een overkoepelende werkgroep masterproef is opgericht om coherentie over de aanpak van de masterproeven over alle educatieve masters heen te verkrijgen, maar wel gedifferentieerd naar de wetenschappelijke achtergrond van de studenten. Ook de beoordeling van de masterproef (zie 2.3) is nog voorwerp van uitwerking en discussie binnen de werkgroep.

De begeleiding van de praktijk en het onderzoek verloopt zowel vanuit de opleiding als de scholen. Voor de begeleiding van de praktijk staan onderwijsbegeleiders vakdidactiek in voor de stagebezoeken. Onderwijsleerbegeleiders reflecterend en onderzoekend handelen organiseren ontwerp- en reflectiesessies. Binnen de reflectiesessies wordt wederzijdse coaching met peers voorzien. Vanuit de school staat een vakmentor in voor de ondersteuning bij co-teaching en werkbegeleiding bij begeleide stage. Daarnaast worden taalcoaches en projectbegeleiders taal- & talenbeleid, specifiek bij tutorstage, voorzien en coaches van professionele leergemeenschappen staan in voor de begeleiding bij het collaboratief praktijkonderzoek. Daarbij is vanuit de opleiding een nascholingscoördinator aangesteld die alle partnerscholen jaarlijks bezoekt om het professionaliseringsaanbod vanuit de VUB aan de leraars en directies voor te stellen en om met hen leerplekwerktaken voor de studenten af te spreken. Daarbij zit ook een aanbod ter professionalisering van de begeleiders uit de scholen, wat evenwel niet verplicht kan worden volgens de opleiding. De masterproef wordt steeds begeleid door ervaren onderzoekers met een doctoraat, en de opleiding vertelde dat op elke locatie waar de opleiding zal aangeboden worden dergelijke medewerkers aanwezig zijn.

Onderwijs- en leervormen

De opleiding gebruikt een variëteit aan onderwijs- en leervormen binnen de verschillende leerlijnen, stelt de commissie vast. Per opleidingsonderdeel is een ECTS-fiche uitgewerkt met daarin de gehanteerde werkvorm, verdeeld naar leerlijn. Tevens zijn verschillende onderdelen van de leerlijn 'beroepspraktijk' opgevat als community service learning. Dit is ervaringsgericht onderwijs waarbij de brug wordt gemaakt tussen academisch leren en de praktische vertaling ervan via maatschappelijk engagement. Concreet worden vragen en noden van partnerscholen uitgewerkt tot werkplekleertaken voor studenten met positieve impact naar de bredere maatschappij.

Theoretische input van de opleiding wordt in de mate van het mogelijke just-in-time aangeleverd. Dit betekent dat studenten de theorie ontvangen die ze onmiddellijk dienen toe te passen in de praktijk, en zo zelf inzicht krijgen op welke manier dit ervaren wordt in de praktijk. De studente uit het gesprekspanel getuigde dat bijvoorbeeld haar mentor uit het werkveld zelf worstelde met de aanpak rond co-teaching. En zo kon nadien via de reflectiemomenten met andere studenten en lesgever(s) ervaring hieromtrent uitgewisseld worden. De opleiding zelf vindt het een meerwaarde dat studenten direct ervaren hoe innovatieve werkvormen onthaald worden op de werkvloer zelf en tegen welke struikelblokken leraars (en ander schoolpersoneel) aankijken.

Personeel

Het personeel dat ingezet wordt in deze opleiding bestaat uit een mix van experts met academische achtergrond en praktijkervaring. In het aanvraagdossier is een model uitgewerkt dat weergeeft hoe zelfstandig academisch personeel (ZAP) en onderwijs(leer)begeleiders instaan voor het realiseren van de opleidingsdoelstellingen met in het bijzonder de integratie tussen theorie en praktijk. De opleiding voorziet geen problemen met de integratie van de medewerkers van de CVO's. Meer zelfs, de opleiding sprak zijn waardering uit voor de kwaliteit en inzet van de betrokken medewerkers op de verschillende locaties. De CVO-medewerkers zijn intensief betrokken geweest bij de uitwerking van het programma en de ECTS-fiches, vertelde de opleiding.

De opleiding is ook overtuigd van de sterkte van de CVO's, zoals de aanpak van de online leertaken en is positief over hun bijdrage aan de professionalisering van deze educatieve master. Daarnaast zijn momenteel een aantal werkgroepen opgestart om de leerinhouden uit het programma en de ECTS-fiches in de praktijk vorm te geven, waar de inkantelende CVO-medewerkers intensief betrokken bij zijn.

De commissie hoorde dat dankzij de grondige hervorming in 2016 het mogelijk is gemaakt om een toegewijd team samen te stellen voor de academische lerarenopleiding met een significante opdracht (in tegenstelling tot vroeger waar opdrachten in de SLO zeer versnipperd en klein waren). Daardoor heeft de VUB reeds ervaring om vakdidactisch onderzoek uit te voeren en projecten te realiseren met maatschappelijke impact en voorziet ze hiervoor ruimte bij de medewerkers. De opleiding wil dit verderzetten naar alle locaties, en heeft een model uitgewerkt waarbij extra tijd en ruimte voorzien is voor de opstart van de educatieve master en het bijkomende onderwijs op drie nieuwe locaties. Dit toont volgens de opleiding ook het belang dat ze schenkt aan elke locatie.

Voorzieningen en investeringen

De opleiding wordt voorzien op vier verschillende locaties: Etterbeek, Diest, Anderlecht en Leuven. Volgens het aanvraagdossier beschikt elke locatie over een adequate didactische uitrusting en performante ICT-infrastructuur. Daarnaast is een leerlab aanwezig op campus Etterbeek en campus Diest. Dergelijk lab is opgevat als een co-creatierruimte die samenwerking faciliteert, wat bijvoorbeeld zal gebruikt worden bij peer learning tijdens de reflectiesessies. De opleiding vertelde dat op elke locatie studietrajectbegeleiders aanwezig zullen zijn, zodat dezelfde begeleiding voor alle studenten wordt gegarandeerd. Buiten de instelling worden colleges of urban classes opgezet in fysieke leeromgevingen zoals bijvoorbeeld in scholen, centra voor onderwijsbegeleiding, musea, enz.

De opleiding beschikt over de digitale leeromgeving Canvas: communicatie, blended leerpaden en studiemateriaal verlopen via dit kanaal. Het is de bedoeling om het digitaal portfolio en het SOS te integreren in Canvas, hoorde de commissie. Studenten hebben toegang tot de faciliteiten van de bibliotheek van de instelling, maar krijgen ook toegang tot de bibliotheek van het OnderwijsCentrum Brussel. Verder engageert de Academische Raad van de instelling zich om voldoende financiering te voorzien om deze opleiding kwaliteitsvol uit te rollen. Daarbij is het ook zo dat de begrote werklast, waar onder andere extra attributatie wordt voorzien voor het geven van onderwijs op verschillende locaties, na twee academiejaren wordt geëvalueerd om de reële werklast te spiegelen aan de voorziene werklast voor het personeel.

Overwegingen

Inhoud en vormgeving programma

De commissie stelt vast dat de opleiding zowel een regulier traject als een traject voor zij-instromers heeft uitgewerkt dat voldoet aan de decretale vereisten. Daarbij is de commissie positief over het beoogd traject op maat voor de LIO-student en waardeert ze de aanpak van de opleiding om ook studenten te ondersteunen die in Franstalige scholen aan de slag willen gaan. Het beleid aangaande internationalisering van de opleiding, zowel voor inkomende als uitgaande studentenmobiliteit, is degelijk voorbereid. De aandacht die de opleiding schenkt aan het ontwikkelen van professionele taalcompetenties bij de leraars in spe is een sterk punt volgens de commissie.

Het programma van deze educatieve master is helder uitgewerkt in zes leerlijnen. Het stemt de commissie tevreden dat de studenten twee vakdidactieken worden aangereikt. Het is de commissie verder duidelijk dat de opleiding blijvende aandacht zal schenken aan het bereiken van een degelijke integratie tussen de domeincomponent en de component leraarschap.

Het centraal stellen van de beroepspraktijk met het daarbij just-in-time aanleveren van de ondersteunende kaders en activiteiten zal studenten de nodige handvatten geven bij het uitvoeren van de praktijk. Tevens is de graduele opbouw van de praktijk, met start in de academische bacheloropleiding, goed uitgewerkt.

Stage en masterproef

Het persoonlijk intakegesprek, dat peilt naar de achtergrond en de wensen van de student, leidt tot een goede afstemming tussen ontvangende stageschool en student. De intensiteit van de persoonlijke intakegesprekken is doenbaar volgens de commissie, temeer omdat dit zorgt voor minder probleemsituaties tijdens de praktijk en meer tevredenheid bij zowel studenten als ontvangende scholen. De commissie volgt het beleid van de opleiding om studenten niet volledig vrij te laten in de stagekeuze(s).

Het SOS is een adequaat systeem om de groei van de student te volgen door meerdere partijen en zorgt voor een goede inventarisatie van kwaliteitsvolle stageplaatsen en – mentoren. Het is de commissie duidelijk dat de opleiding in Brussel over een hecht netwerk van scholen beschikt om praktijk uit te voeren in verschillende contexten en kan bogen op deskundige ervaring met onderwijs in de (groot)stedelijke context. De commissie vraagt om in de omgeving van de nieuwe locaties ook diezelfde inspanningen te leveren om het hechte netwerk verder uit te bouwen. Alleszins is de omvang en diversiteit van de praktijk, die grotendeels wordt opgezet als community service learning, lovenswaardig. Het gebruik en de evaluatie van het digitaal portfolio, wat ook na afstuderen nog toegankelijk blijft, is zinvol opgezet.

De aanpak van onderzoek en het ontwikkelen van een onderzoekende houding in deze educatieve master is zeer goed uitgewerkt. Studenten worden van bij de start van de opleiding betrokken bij het beantwoorden van (complexe) probleemsituaties die zich voordoen op de werkvloer via het opleidingsonderdeel 'Urban Education'. Het feit dat naast leraars, ondersteunend personeel en directies ook leerlingen betrokken worden is lovenswaardig. Het uitgevoerde onderzoek wordt gedissemineerd in een onderzoeksposter die wordt voorgesteld op een event waarop scholen worden uitgenodigd, wat volgens de commissie zorgt voor een tastbaar en nuttig eindproduct. Verder wil de commissie haar waardering uitspreken dat de opleiding studenten al van bij de start van de opleiding onderdompelt in de praktijk.

De voorbereiding op de masterproef via research seminars leidt er volgens de commissie toe dat studenten voldoende inzicht verwerven in de nodige onderzoeksmethodieken om dergelijk onderzoek, die een integratie tussen het domein en het leraarschap beoogt, academisch en deskundig uit te voeren. Opnieuw is de samenwerking met het werkveld om evidencebased klas- en schoolpraktijken te ondersteunen een sterk punt van deze opleiding. De commissie merkt dat de aanpak en de evaluatie van de masterproef nog de nodige voorbereiding vergt, maar de oprichting van de overkoepelende werkgroep masterproef geeft voldoende vertrouwen dat studenten van bij de start op de hoogte zullen zijn van de verwachtingen van de opleiding.

Tot slot meent de commissie dat de begeleiding van zowel de praktijk als het onderzoek degelijk is uitgewerkt. De opleiding heeft voldoende aandacht besteed om zowel begeleiding vanuit de werkvloer als vanuit de opleiding te garanderen. Tevens is het lovend dat de opleiding een professionaliseringsaanbod uitwerkt voor begeleidende mentoren op de werkvloer. De commissie hoopt dat het enthousiasme hiervoor vanuit het werkveld zich doortrekt naar de nieuwe locaties. Daarbij suggereert de commissie om de professionalisering omtrent begeleiding op de werkvloer toch op een of andere manier bindend te maken voor participerende scholen en mentoren.

Onderwijs- en leervormen

De ECTS-fiches met de onderwijs- en leervormen zijn goed uitgewerkt. De opleiding maakt gebruik van een variëteit aan onderwijs- en leervormen die gradueel worden opgebouwd volgens de commissie. Het just-in-time aanleveren van de theoretische kaders ondersteunt studenten goed bij het uitvoeren van de praktijk. De ingebouwde reflectiesessies bieden studenten extra inzichten in verschillende praktijkcontexten en geven een kanaal waar ze eigen problematieken open en in vertrouwen kunnen bespreken. De commissie beschouwt de opzet van het leren van elkaar waardevol in dergelijke opleiding.

Personeel

De commissie meent dat de opleiding beschikt over een deskundig team met een evenwichtige mix tussen medewerkers met academische achtergrond en praktijkervaring. De commissie is tevreden dat de CVO-medewerkers betrokken zijn bij het vormgeven van het programma en de waardering die de opleiding uitspreekt voor de inbreng van hun competenties. Het valt de commissie wel op dat er nog verdere afstemming nodig is tussen medewerkers van verschillende faculteiten en locaties voor deze opleiding, maar vertrouwt op de deskundigheid van de coördinator van deze educatieve master en het overkoepelend IDLO om te garanderen dat alle medewerkers eenzelfde visie over deze opleiding uitdragen en implementeren. De eigenheid van de verschillende locaties verdient de nodige aandacht te krijgen, zonder evenwel de sterke aanpak van omgaan met de (groot)stedelijke context te verwaarlozen.

Voorzieningen en investeringen

De voorzieningen lijken de commissie adequaat. Het voorzien van studietrajectbegeleiders op elke locatie vindt de commissie positief. De opzet van colleges of urban classes buiten de klassieke schoolomgeving is innovatief volgens de commissie, maar het is nog niet geheel duidelijk op welke manier de opleiding dit zal verwezenlijken voor alle studenten ongeacht hun traject en locatie. Het gebruik van de digitale leeromgeving Canvas lijkt de commissie kwalitatief goed. Hopelijk slaagt de opleiding erin om de integratie met het digitaal portfolio en het SOS te verwezenlijken. Tot slot meent de commissie dat er voldoende financiële middelen worden voorzien ter opstart en uitvoering van deze nieuwe master. Het is positief dat de begrote werklast zal geëvalueerd worden ten opzichte van de reële werklast.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

Het evaluatiebeleid van de opleiding is congruent met de instellingsbrede visie en beleid op evalueren, leest de commissie in het aanvraagdossier. Afspraken over evaluatievormen worden voorbereid in overlegvergaderingen van het ZAP en van de commissie stage. In de ECTS-fiches zijn de verschillende evaluatievormen weergegeven. Aan de hand van de opleidingsmatrix wordt bewaakt of er voldoende variatie aan evaluatievormen is met een evenwichtige mix tussen summatieve en formatieve evaluatie. Jaarlijks worden de gebruikte evaluatievormen geëvalueerd en desgevallend bijgesteld. Daarbij wordt ook de studentenfeedback in acht genomen leest de commissie in het aanvraagdossier.

De opleiding hecht veel belang aan het voorzien van voldoende evaluatiemomenten. De opleiding meent dat transparantie een grote impact heeft op het leren en de leerresultaten zoals waar de student naartoe moet werken, de mogelijkheid om te controleren of hij/zij goed op weg is en feedback over taken en leerproces die helpt om bij te sturen.

Een voorbeeld hiervan is dat kijkwijzers, rubrics, regelingen en criteria voor stages en masterproef, stage-evaluatieformulieren enzovoort worden bekendgemaakt vooraleer het aanvatten van de leertaken. Vorderingen van studenten worden tussentijds, halverwege elk semester, besproken op het formatief evaluatie overleg. Aandachtspunten voor begeleiding en ondersteuning worden geregistreerd in het SOS. Via permanente evaluatie wordt de praktijk van de student 360° geëvalueerd. Peers, coach, bruggenbouwer (begeleider van de student), leraren en de student zelf vullen feedbackformulieren in over zijn/haar functioneren. De student integreert dit in de eigen eindreflectie.

Binnen het evaluatiebeleid wordt ook nagegaan of de manier van toetsen in lijn is met de doelstellingen van de desbetreffende leerlijn. Zo is bijvoorbeeld binnen de leerlijn 'beroepspraktijk' de evaluatie voornamelijk gebaseerd op observatie van de praktijk aan de hand van kijkwijzers door de praktijkbegeleiders uit de opleiding en in de school gecombineerd met portfoliostukken. De opleidingsverantwoordelijke lichtte toe dat de student zelf een selectie dient te maken van de te evalueren portfoliostukken en dat het gebruik van het portfolio ook nog na afstuderen gestimuleerd wordt (zie punt 2.2).

De commissie hoorde verder dat de opleiding geen summatieve evaluatie vanuit de school integreert bij het toekennen van de evaluatiescore van de praktijk. Eigen onderzoek omtrent uniforme beoordeling van praktijk wijst volgens de opleiding uit dat summatieve evaluatie te afhankelijk is van de type beoordelaar en dat formatieve feedback van mentoren belangrijker is. Voor de inbreng bij de formatieve feedback worden mentoren uit de scholen intensief betrokken en uitgebreid bevraagd over de verdiensten en de werkpunten van de student. Voorts worden mentoren bij heel wat werkplekleertaken betrokken binnen de 360° evaluatie.

De commissie was verder benieuwd naar de evaluatie van de masterproef, wat zal worden uitgevoerd door drie onafhankelijke beoordelaars volgens de opleiding. In bepaalde faculteiten gaat dit vandaag gepaard met een mondelinge toelichting van de masterproef terwijl dit in andere faculteiten niet het geval is. De verschillende evaluatievormen worden momenteel geanalyseerd en het is de bedoeling om eenzelfde evaluatiemethodiek te bekomen voor de masterproeven in alle educatieve masters van de VUB, vulde de opleiding aan. Daartoe is een werkgroep opgericht (zie punt 2.2).

Overwegingen

Het evaluatiebeleid is goed uitgewerkt volgens de commissie en in lijn met de instellingsbrede aanpak. De studenten worden duidelijk en geruime tijd op voorhand geïnformeerd over de evaluatievormen en –criteria volgens de commissie. Tevens is er frequent evaluatie voorzien vanuit een divers team van beoordelaars. Het is positief dat de opleiding rekening houdt met de feedback van studenten om het evaluatiebeleid bij te sturen.

Het gebruik van het portfolio als beoordelingsinstrument is doordacht uitgewerkt. Daarbij is het positief dat dit nog kan gebruikt worden na afstuderen wat ervoor zorgt dat de geleverde inspanningen van de student niet enkel dienen ter beoordeling binnen de opleiding. De commissie raadt aan om de mentor ook toegang te geven tot het digitaal portfolio en de mentor een nog meer prominente rol te geven binnen het evaluatiebeleid van de praktijk. De opleiding heeft een degelijk aanbod van nascholing rond evaluatiemethodieken en professionalisering van mentoren (zie punt 2.2), het is dan ook te overwegen dit trachten bindend te maken voor deelnemende scholen en begeleidende mentoren.

De aanpak van de 360° evaluatie, waarbij diverse partijen rond de student als beoordelaar worden betrokken, vindt de commissie een sterk punt binnen het systeem van beoordeling. Daarbij is de commissie tevreden dat de evaluatie van de masterproef door drie onafhankelijke beoordelaars wordt uitgevoerd.

De opleiding dient wel nog verder af te stemmen binnen de verschillende betrokken faculteiten op welke manier de evaluatie effectief zal uitgevoerd worden, maar de commissie rekent erop dat dit uitgeklaard wordt voor de effectieve start van de opleiding.

Samengevat is de commissie van mening dat de opleiding beschikt over een kwaliteitsvol systeem van beoordeling, toetsing en examinering waardoor kan worden nagegaan of studenten de beoogde leerresultaten bereiken.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding educatieve master in de cultuurwetenschappen voldoende.

Het beoogd eindniveau weerspiegelt de actuele eisen die aan een educatieve master worden gesteld. Het is positief dat de opleiding het beoogd eindniveau heeft afgetoetst met internationale vakgenoten en er reeds een beleid aangaande internationalisering is voorzien. Het programma is degelijk en opbouwend uitgewerkt en de commissie is positief over de aanpak omtrent diversiteit en de hiermee gepaard gaande uitgebreide praktijkervaring. Tevens apprecieert de commissie dat het uit te voeren onderzoek van de studenten zinvol is voor de betrokken scholen. Het beoogde personeelskorps is deskundig en de betrokkenheid van en waardering voor de inkantelende medewerkers zorgt ervoor dat de kwaliteit van de opleiding op de verschillende vestigingen kan gegarandeerd worden. De aanpak op maat voor de verschillende trajecten van deze master vindt de commissie doordacht. Tot slot meent de commissie dat de evaluatievormen divers zijn en afgestemd op het profiel en het niveau van de opleiding.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 27 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 27 november 2018 om 15 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **prof. dr. Gustaaf Cornelis**
- **prof. dr. Nadine Engels**
- **mevr. Iris Gysels**
- **mevr. Tine Limet**
- **prof. dr. Karin Nys**
- **mevr. Veerle Vandromme**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 27 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 15 februari 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 B-1050 ELSENE +32 2 629 20 10 info@vub.ac.be www.vub.ac.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Jan Danckaert, Vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatieve master in de cultuurwetenschappen
Afstudeerrichtingen	• Geschiedenis • Kunstwetenschappen en erfgoedstudies • Wijsbegeerte • Moraalwetenschappen en humanistiek
Niveau en oriëntatie	Master – VKS Niveau 7
(Bijkomende) titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	• Geschiedenis • Archeologie en kunstwetenschappen • Wijsbegeerte en moraalwetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	02 – Arts and humanities
Opleidingsvarianten:	• Regulier traject • Verkort traject
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	Regulier en verkort traject: • Elsene Verkort traject: • Anderlecht • Diest (met bijkomende leslocaties te Leuven)
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

Deze domeinspecifieke leerresultaten kunnen niet autonoom gehanteerd worden, maar dienen samen gelezen te worden met de desbetreffende domeinspecifieke leerresultaten van de gerelateerde vakmaster(s). Samen vormen zij de domeinspecifieke leerresultaten voor de educatieve masteropleiding.

1. De educatieve master beheerst gespecialiseerde theoretische en praktische kennis, vaardigheden en attitudes die de basiscompetenties voor leraren zoals geformuleerd in het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren'¹ ondersteunt. Hij/zij is in staat om die kennis uit te breiden, te actualiseren, te verbreden, te verdiepen en te verbinden met actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen. Hij/zij kan die kennis inzetten om voor lerenden uitdagende leeromgevingen te creëren en kan op basis van die kennis, vaardigheden en attitudes eigen nieuwe ideeën voor de onderwijspraktijk ontwikkelen en aan de realiteit toetsen.
2. De educatieve master kan de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden in kaart brengen en een leeromgeving creëren die in al haar didactische componenten (leerdoelen, leerinhouden, leermaterialen, werk- en groepeeringsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij die beginsituatie en responsief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
3. De educatieve master kan een positief leer- en leefklimaat creëren, en door doelgerichte activiteiten en formele en informele interacties de brede persoonlijke, intellectuele en maatschappelijke ontplooiing van leerlingen ondersteunen.
4. De educatieve master kan de organisatie van onderwijs- en leeractiviteiten op korte en lange termijn plannen, met het oog op het evidence informed creëren van een gestructureerde, efficiënte, veilige en stimulerende leeromgeving.
5. De educatieve master kan communiceren met ouders of verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties met het oog op informatie-uitwisseling, het stimuleren van de betrokkenheid en participatie en het samen ontwikkelen van constructieve oplossingen om het leren van de lerenden te ondersteunen en te stimuleren.
6. De educatieve master kan constructief samenwerken met externe partners met het oog op het verrijken van het onderwijs- en vormingsaanbod en het faciliteren van de doorstroming tussen onderwijsniveaus en naar de arbeidsmarkt.
7. De educatieve master is in staat om zelfstandig het beschikbare (inter)nationale wetenschappelijk onderzoek in het domein van het leraarschap in het algemeen en zijn discipline in het bijzonder te ontsluiten en de inzichten toe te passen in de eigen klas- en schoolcontext.
8. De educatieve master kent de mogelijkheden en grenzen van verschillende theoretische paradigma's in onderwijskundig en (vak)didactisch onderzoek.
9. De educatieve master gaat, gesteund op wetenschappelijk evidentie, kritisch-reflectief om met informatie, onderwijspraktijken, methodieken en leermiddelen. Hij/zij is zich bewust van lacunes in de empirische evidentie voor het gepast invullen van het leraarschap.
10. De educatieve master is in staat om een volledige onderzoekscyclus te doorlopen over een onderwijsrelevant onderwerp.
11. De educatieve master kan op basis van een actieve en onderzoekende houding voor beroepsvernieuwing bijdragen aan schoolbeleid en schoolontwikkeling.
12. De educatieve master kan door onderzoekend leren en kritische zelfevaluatie zijn functioneren als leraar bijsturen en op deze manier richting en innovatie geven aan zijn professionele praktijk en ontwikkeling.
13. De educatieve master is in staat om in een schoolteam constructief samen te werken met collega's en initiatief te nemen tot, deel te nemen aan en leiding te geven aan disciplinair en interdisciplinair teamoverleg tussen leraren.

14. De educatieve master is in staat om over onderwijskundige thema's, het lerarenberoep, en zelf ontwikkelde oplossingen voor de onderwijspraktijk te communiceren met collega's en andere stakeholders in het onderwijs en als professional deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Natascha Kienstra (*voorzitter*) is vakdidactica godsdienst, levensbeschouwing en filosofie, verbonden aan de Tilburg School of Catholic Theology van de Universiteit Tilburg en aan de Radboud Docenten Academie van de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij is gepromoveerd aan de Faculteit Filosofie van de RU, haar empirische onderzoek richt zich op de effectiviteit van onderwijs en leren in godsdienst, levensbeschouwing en filosofie. Zij is de PI in een Erasmusplus-project waarin Europees ethiekonderwijs wordt onderzocht. Zij publiceert regelmatig in *Religious Education*, *Metaphilosophy* en *PLoS ONE*.

Caroline de Cartier (*commissielid*) is van opleiding master in Business Engineering en master in Entrepreneurship. Ze startte haar loopbaan als change management consultant bij Deloitte. Vervolgens startte ze een internationale carrière bij het Institut européen de coopération et de développement (IECD) waar ze onder andere verantwoordelijk was voor onderwijsprojecten. Vervolgens is ze sinds 2017 directeur bij Teach for Belgium, na een korte periode bij Ashoka Belgium als programme manager. Bij Teach For Belgium staat ze in voor het onderhouden van contacten met het Belgisch onderwijsveld en de uitbouw van een community van leraars, die ze via coaching ondersteunen in hun begintraject van les geven in de grootstedelijke context.

Paul Yperman (*commissielid*) is van opleiding master in de Germaanse Talen en geaggregeerde voor het hoger secundair onderwijs. Hij startte zijn loopbaan als leraar in verschillende scholen tot hij de functie opnam als adjunct-directeur en later algemeen directeur in het Sint-Jozefscollege te Aalst. Daarnaast heeft hij beleidservaring in onderwijs als voorzitter van Jecse (Jesuit European Committee for Secondary Education) van 2004 tot 2009 en als raadgever leerplichtonderwijs op het kabinet van de Vlaamse minister van onderwijs van 2009 tot 2014.

Thans is hij afgevaardigd bestuurder van de vzw Cebeco, koepel van de Vlaamse Jezuïetencolleges.

Véronique Bavin (*student-commissielid*) is van opleiding master in de geschiedenis. Ze volgt momenteel de Specifieke Lerarenopleiding aan een Centrum voor Volwassenenonderwijs. Ze heeft reeds professionele ervaring als recruiter bij Talentus Tienen. Daarbij was ze tijdens haar studies vrijwillig actief als peer-assisted learning coach waarbij onder andere ze eerstejaarsstudenten ondersteuning bood bij hun studiemethoden. Onderzoek boeit haar enorm en ze is actief als onafhankelijk onderzoek rond Meer Democratie.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Pieter Soete**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Ruth DeVreese**, zaakvoerder Konnektio, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier TNO Educatieve master in de cultuurwetenschappen

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- Bijlage 1: Overzicht van overleg m.i.v. agendabepaling
- Bijlage 2: Schema van bestuurlijke context
- Bijlage 3: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- Bijlage 4: Beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)
- Bijlage 5: Matrix OLR – DLR – niveaudecriptoren VKS – basiscompetenties
- Bijlage 6: Schematisch programmaoverzicht
- Bijlage 7: Matrix opleidingsonderdelen – opleidingsspecifieke leerresultaten – werkvormen – evaluatievormen
- Bijlage 8: Inhoudsbeschrijving van programma-onderdelen van de eerste 60 studiepunten
- Bijlage 9: Onderwijs- en examenregeling
- Bijlage 10: Overzicht van de contacten met het werkveld
- Bijlage 11: Beschrijving van het personeel
- Bijlage 12: Investeringsplan
- Bijlage 13: Opleidingsspecifieke richtlijnen evaluatie
- Bijlage 14: Afsprakenkader VLIR
- Bijlage 15: Voorbeelden beoordelingsinstrumenten
- Bijlage 16: Verwachte instroom

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding educatieve master in de cultuurwetenschappen.

